OKM/AMOS/T Riihimäki 18.10.2017

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous 20.10.2016

Ehdotus Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) perustamisesta ja asetuksen (ETY) n:o 337/75 kumoamisesta

Taustaa

Cedefop on Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus, jonka tavoitteena on edistää elinikäistä oppimista ja osallistua ammatillisen koulutuksen kehittämiseen EU:ssa tuottamalla tutkimus- ja ajankohtaistietoa ammatillisesta koulutuksesta. Cedefop tuottaa ja levittää ammatillisen koulutuksen järjestelmiä ja koulutuspolitiikkaa koskevaa tietoa EU:n jäsenmaille, ETA-maille ja Euroopan komissiolle. Cedefop hankkii tietoa jäsenmaiden ammatillisesta koulutuksesta verkostojensa kautta, kyselyillä ja yhteistyössä mm. ammatillisen koulutuksen pääjohtajien (DGVT) ja ammatillisen koulutuksen neuvoa antava komitean (ACVT) kanssa. Virasto seuraa työmarkkinoiden osaamistarpeiden kehittymistä ja auttaa komissiota, EU-maita, työnantajajärjestöjä ja ammattiliittoja sovittamaan koulutustarjontaa työmarkkinoiden tarpeisiin. Suomessa Cedefopin Refernet-verkostoa koordinoi Opetushallitus.

Cedefop tekee yhteistyötä erityisesti EU:n virastojen kanssa: Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound), Euroopan koulutussäätiö (ETF, jonka tehtävänä on edistää EU:n tulevien jäsenmaiden ja naapurimaiden koulutusjärjestelmien kehittämistä) ja Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA).

Perustamisasetuksen muuttaminen

Ehdotuksen tarkoituksena on tarkistaa Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskuksen (Cedefop) perustamisesta annettua asetusta vuodelta 1975. Tarkistuksella linjataan Cedefopia koskevan nykyisen asetuksen tietyt säännökset hajautettuja virastoja koskevan yhteisen lähestymistavan mukaisiksi. Lisäksi päivitetään sen tavoitteita ja tehtäviä.

Kahden muun EU:n nk. kolmikantaviraston (Euroopan työterveys- ja turvallisuusvirasto EU-OSHA ja Euroopan elin- ja työolojen kehittämisviraston (Eurofound)) asetustekstit uudistetaan samaan aikaan. Lisäksi ehdotuksessa esitetään, että näiden kolmen viraston välistä koordinaatiota olisi tiivistettävä sekä lisättävä niiden tehokkuutta ja synergiaa.

Muutoksella tarkistetaan myös Cedefopin tavoitteita ja tehtäviä nykytilaa vastaaviksi ottaen huomioon virastossa ja sen toimintaympäristössä tapahtunut kehitys. Tavoitteena on vahvistaa Cedefopin roolia komission tukijana ammatilliseen koulutukseen, osaamiseen ja tutkintoihin liittyvän politiikan muotoilussa ja täytäntöönpanossa. Tässä korostuu yhteistyö jäsenmaiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa.

Ehdotuksessa mukaan pääjohtaja voi päättää onko viraston tehtävien tehokkaan ja toimivan hoitamisenkannalta tarpeellista perustaa paikallistoimisto yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Päätös edellyttää suostumusta komissiolta, hallintoneuvostolta ja siltä jäsenvaltiolta, johon paikallistoimisto on tarkoitus perustaa. Kaikilla kolmikantaisilla virastoilla on tällä hetkellä toimisto Brysselissä.

Tarkistuksella muutetaan pääjohtajan nimitysmenettely yhteisessä lähestymistavassa säädetyn menettelyn mukaiseksi. Nimittävän viranomaisen rooli annetaan viraston hallintoneuvostolle, joka tekee päätöksen komission ehdotuksen pohjalta (aik. komissio päätti hallintoneuvoston esityksestä).

Hallintoneuvosto jatkaa olemassa olevalla pohjalla: yksi edustaja kunkin jäsenmaan hallinnosta (ministeriö) sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöstä (esitys tehdään EU-tason järjestön kautta). Lisäksi hallintoneuvostossa on komission edustus. Kaikkiaan hallintoneuvostossa on siis lähes 90 jäsentä. Vertailun vuoksi voidaan todeta, että Cedefopilla on tällä hetkellä 98 työntekijää.

Suomen kanta

Suomella ei ole huomautettavaa ehdotuksen oikeusperustaan. Ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Suomi pitää hallintorakennetta, ml. viraston kolmikantaisuuden säilyttäminen, koskevia muutosehdotuksia oikeansuuntaisina. Esitetyt hallinnolliset muutokset ovat kannatettavia, koska ne ovat askel kohti selkeämpää ja kevyempää hallintorakennetta.

Suomi pitää hyvänä, että asetuksen hallinnollisia säädöksiä yhdenmukaistetaan siinä mainittujen kolmen kolmikantaisen erillisviraston kesken – Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop), Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) ja Euroopan työterveys- ja turvallisuusvirasto EU-OSHA. Suomi tukee ajatusta virastojen entistä tiiviimmästä yhteistyöstä.

Suomi pitää hyvänä, että Cedefopin tavoite ja tehtävät ammatillisen koulutuksen ja osaamisen kehittäjänä ajanmukaistetaan.

Suomi pitää kuitenkin ehdotuksessa olevaa Cedefopin tavoitteen kuvausta liian kapeana, kun se linjataan vain komission avustamiseksi ammatilliseen koulutukseen, osaamiseen ja tutkintoihin liittyvän politiikan muotoilussa ja täytäntöönpanossa. Tämä rajoittaa viraston mahdollisuuksia tehdä itsenäisesti ammatilliseen koulutukseen liittyvää ja tulevaisuuteen suuntautunutta tutkimusta, tutkimustulosten levittämistä ja tähän liittyvää yhteistyötä jäsenmaiden, työmarkkinaosapuolten ja tutkimusyhteisön kanssa. Viraston tulisi voida tehdä paitsi komission työ tukevaa työtä myös laaja-alaista ammatillisen koulutuksen tulevaisuuden haasteisiin liittyvää tutkimus-, selvitys- ja kehittämistyötä.

Ehdotuksessa on pääjohtajan velvollisuuksiin lisätty kohta, jonka mukaan pääjohtaja voi päättää komission suostumuksella paikallistoimistojen perustamisesta yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Suomi katsoo, että ehdotuksella voi olla odottamattomia budjettivaikutuksia eikä näe miten paikallistoimistot lisäisivät viraston toiminnan tuloksellisuutta ja tehokkuutta.